

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. október 19.

**KERESKEDELEM
ISMERETEK**

**KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a vizsgázók teljesítményének értékeléséhez

A javítás során fel kell tüntetni a részmegoldásért járó részpontszámokat, és meg kell jelölni az előforduló hibákat és tévedéseket.

A pontszámok odaítélésénél a következő elveket kell követni:

1. A teljes pontszám csak hibátlan feladatmegoldásért adható meg. Hiányzó válasz esetén a válaszáért adható részpontszámot le kell vonni.
2. Logikai hiba esetén a részpontszám egészét le kell vonni a hibavétés helyén. Számolási hibával megoldott feladatnál a részpontszám felét le kell vonni a hibavétés helyén. A feladat későbbi részében a logikailag jó megoldás a tovagyrűző számbeli eltérés ellenére is teljes értékűnek számít mindkét esetben, tehát a későbbi részpontszámokat egyetlen hiba miatt nem kell csökkenteni.
3. Egy feladatnál csak egy megoldás értékelhető.
4. A számításoknál nem elegendő a végeredmény feltüntetése, a mellékszámításokat is fel kell tüntetni.
5. Igaz-hamis kérdéseknél önmagában az igaz vagy a hamis válasz megjelöléséért nem jár pont, de rossz indoklás mellett is a helyes döntésért 1 pont adható.

A hibás megítélés mellett az önmagában szakmailag helyes indoklásért 2 pont adható.

(A javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de szakmailag kifogástalan indoklásért is teljes pontszám adható.)

6. A feladatoknál többféle megoldás lehetséges. A javítási útmutatóban közölt eljárástól (szöveges megnevezéstől) eltérő helyes megoldások is lehetnek teljes értékűek, ezekért is teljes pontszám jár.

7. A bizonylatok esetében a szabálytalan javításért feladatonként a hibák számától függetlenül 1 pontot le kell vonni. A mértékegységnyiért feladatonként a hibák számától függetlenül 1 pontot le kell vonni. Pontatlan kerekítésért feladatonként a hibák számától függetlenül 1 pontot le kell vonni.

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.

Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

Bizonylatkitöltéssel, üzleti levelezéssel, iratkezeléssel kapcsolatos ismereteket és képességeket mérő feladatlap
Szöveges feladatok**Összesen: 16 pont**

1. Az alábbiakban a bejövő iratok kezelésével kapcsolatos teendők felsorolását látja. Számozza meg a műveleteket időrendi sorrend szerint 1-5-ig! 5 x 1 = 5 pont

| Művelet sorrendje | Művelet megnevezése |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5. | Az iktatott irat átadása az illetékes vezetőnek vagy ügyintézőnek. |
| 1. | A megbízott dolgozó átveszi a küldeményt a postai kézbesítőtől, vagy az üzleti partnertől. |
| 4. | Az ügyiratkezelés legfontosabb mozzanata, biztosítja, hogy az iratok elérhetőek és visszakereshetőek legyenek. |
| 3. | Az irat érkeztető bélyegzővel való el látása és az érkeztető könyvbe történő bejegyzése. |
| 2. | A küldemény felbontása, postabontás. |

2. Egészítse ki az alábbi szöveget a megfelelő irodatechnikai eszköz elnevezésével! 3 x 1 = 3 pont

A számítógépen lévő információk és dokumentumok papíron történő megjelenítésére szolgáló eszközök a **nyomtatók**. Lehetővé teszik a számítógéppel előállított dokumentumok előállítását. A **telefax** berendezések telefonvonalak segítségével közvetítenek üzenetet. A szöveget egy szenzor beolvassa, kódolja, majd telefonvonal segítségével továbbítja a címzetthez, ahol a készülék az üzenetet dekódolja és papírra másolja.

Azokat az iratokat, amelyeket szükségtelen megőrizni, azért, hogy ne kerüljenek illetéktelen kezekbe **iratmegsemmisítő géppel** apró csíkokra vágják fel, így olvashatatlanná válnak.

3. Az üzleti levelezés technikája, tartalma, folyamata 5 x 1 = 5 pont

Az alábbiakban az üzleti levél fő szerkezeti részéhez kapcsolódó elemeket talál. Sorolja be a megfelelő elemekhez kapcsolódó betűjeleket a levél részekhez!

| Az üzleti levél fő részei | Betűjel |
|---------------------------|----------------|
| Fejrész | D, |
| Főrész | A, C, E |
| Záró,rész | B, |

| Betűjel | Levél elem |
|---------|---------------------------------------|
| A | Bevezetés |
| B | Jövőre vonatkozó utalás, elköszönés |
| C | Megszólítás |
| D | Arculati rész |
| E | Befejezés, mondanivaló összefoglalása |

4. Az alábbiakban a kereskedelemben használt néhány levélfajtát soroltunk fel. Írja le a levélfajtákhoz kapcsolódó fontosabb jellemzőket! 3 x 1 = 3 pont

| Levélfajta | Jellemzők |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tájékoztató levél | <i>Az érdeklődő levélre válasz, vagy kapcsolat indító levél is lehet, melyben pontosan kell bemutatni a terméket. Csatolhatunk hozzá katalógust, árjegyzéket, termékismertetőt</i> |
| Ajánlat | <i>Részletesebb, mint a tájékoztató levél. Részletesen ismerteti a terméket, a szállítási feltételeket, a pénzügyi rendezés feltételeit, ár-engedményeket, megrendelés kérését.</i> |
| Szállítási értesítés | <i>Ha a felek nem egyeztek meg a szállítás időpontjában, a szállító bejelenti a megrendelés teljesítését, közli a szállítás időpontját, módját, a szállítmány adatait, csomagolás módját.</i> |

II. Üzleti adminisztrációs feladatok

Összesen: 9 pont

5. Bizonylatkitöltés

9 pont

Ön a Fortuna Kereskedelmi Kft. beszerzésért felelős munkatársa. A vállalkozás adatai a következők: Székhely: Eger, Kossuth utca 54. 3300. A szállítási cím megegyezik a vállalkozás székhelyének címével.

A vállalkozás a mai napon a következő termékeket rendeli meg a Metro Miskolc áruháztól: Miskolci finomliszt BL-55 1 kg-os, megrendelt mennyiség 1200 kg, cikkszám: 11700134 Rétesliszt BFF-55 1kg-os, megrendelt mennyiség 600 kg, cikkszám: 11700135

| | |
|----------------------|----------------------------------------------------------------|
| A megrendelés száma: | 0278/2018 |
| A szállítószám: | 0017 |
| Szállító neve, címe: | Metro Miskolc, Miskolc, József Attila utca 12570 hrsz. 3527 |
| Szállítási határidő: | 2018. 06. 01. |

Feladat: a megadott információk alapján töltsse ki a megrendelő lapot!

A megoldás pontozása: összesen 9 pont, melynek megoszlása a következő:

A megrendelő neve, szállítási címe: 1 pont

A szállító neve, címe: 1 pont

*A rendelés kelte (a vizsga napja), szállítási határidő: 1 pont**

**(Ha a vizsgázó a megrendelés kelte – 2018.10.19.- utáni napot ír szállítási határidőhöz, akkor is teljes értékű a megoldása, mint ahogy akkor is, ha a javítási-értékelési útmutatóban megadott időpontot írta be.)*

Rendelés szám, szállítószám: 1 pont

A termékek:

megnevezése, cikkszám: 2x1=2 pont

mennyisége, mennyiségi egysége: 2x1=2 pont

Cégszerű aláírás, (a vizsgázó aláírása) bélyegző: 1 pont

II. FELADATLAP

Az áruforgalom és üzleti tevékenység elemzésének, tervezésének ismeretét és képességét mérő feladatlap

I. Szöveges feladatok **Összesen 30 pont**

1. Fogalom meghatározás **6 pont**

Határozza meg röviden az alábbi fogalmakat! **3*2 pont**

1.1 Forgalom:

*Az áruk értékesítéséből származó, általános forgalmi adót is tartalmazó bevétel.
(vagy: Az eladott mennyiség és a bruttó eladási ár szorzata)*

1.2 Árukészlet:

A forgalom lebonyolításához szükséges áruállomány.

1.3 Leltározás:

Az a folyamat, amelynek során felméri a kereskedelmi vállalkozás tényleges készleteinek (vagyonának) értékét.

2. Igaz-hamis állítások **9 pont**

Döntse el, melyik állítás igaz, melyik hamis és írja az állítás mellé! Döntését mindkét esetben indokolja! *(Helyes válasz 1 pont, megfelelő indoklás 2 pont. Csak a döntésért nem jár pont.*

A megadott választól eltérő, szakmailag helyes indoklás elfogadható.) **3*3 pont**

2.1 Ha az átlagkészlet forgási sebessége gyorsul, akkor a készletek növekedése mellett a készletvonzat mutatója kisebb, mint 1.. **Igaz**

Ha az átlagkészlet forgási sebessége gyorsul, akkor a készletek kevésbé nőnek, mint a forgalom, ezért az 1% forgalomváltozásra jutó készletváltozás, azaz a készletvonzat értéke kisebb, mint 1.

2.2 A társasági adó közvetett adó.

Hamis

A társasági adó közvetlen adó, mert az adó alanya és az adóteher viselője ugyanaz.

2.3 Ha növekednek a forgalmazási költségek, biztos, hogy csökken a vállalkozás nyeresége.

Hamis

A nyereség alakulását a forgalmazási költségek változása mellett az árréstömeg alakulása is befolyásolja. Ezért, ha az árrés tömege nagyobb mértékben növekszik, mint a forgalmazási költségek összege, akkor a nyereség növekszik.

3. Feleletválasztás

3 pont

Húzza alá a helyes válaszlehetőséget! Egy feladatban csak egy helyes megoldás található.

Több válasz megjelölése esetén a megoldás nem értékelhető.

3*1 pont

3.1 Az adó késedelmes megfizetésekor

- a) mulasztási bírságot kell fizetni
- b) késedelmi pótlékot kell fizetni**
- c) adóbírságot kell fizetni

3.2 Üzletláncoknál az áruk megrendelése általában

- a) személyesen történik
- b) postai úton történik
- c) számítógépes rendszeren keresztül történik**

3.3 A termék beszerzési árába nem épül be

- a) a bónusz**
- b) a mennyiségi rabatt
- c) a szezonális árengedmény

4. Párosítás**5 pont**

Döntse el, hogy az alábbi létszámgazdálkodással kapcsolatos mutatóknak mi a kiszámítási módja és/vagy jelentése, párosítsa őket, majd írja be a táblázat megfelelő rovatába a megfelelő betűket! (*Figyelem! Egy mutatóhoz több jelentés illetve kiszámítási mód tartozhat!*)

- A. Megmutatja, hogy adott időszak alatt az átlagos állományi létszám hány %-a cserélődött ki
- B. A kilépők és a belépők száma közül a kisebb
- C. Az egy főre jutó forgalmat mutatja meg adott időszakra vonatkozóan
- D. Váltás/átlagos állományi létszám
- E. $(\text{nyitólétszám} + \text{zárólétszám})/2$
- F. Forgalom/vevők száma
- G. Az egy eladóra jutó vevők számát mutatja
- H. Forgalom/átlagos létszám
- I. Dolgozói létszám/állományi létszám
- J. Megmutatja, hogy egy vevő átlagosan hány Ft-ért vásárol

| terme-lé- kenység | minőségi mutató | leterheltségi mutató | váltás | létszám-ki- használás | váltás in- tenzitása (fluktuáció) | átlag-lét- szám |
|----------------------|--------------------|-------------------------|-----------------|--------------------------|-----------------------------------------|--------------------|
| <i>C, H</i> | <i>F, J</i> | <i>G</i> | <i>B</i> | <i>I</i> | <i>A, D</i> | <i>E</i> |

Pontozás: minden két helyes megoldás 1 pontot ér.

5. Szövegkiegészítés**7 pont**

Egészítse ki a megadott kifejezésekkel az eredménykimutatással kapcsolatos mondatokat! (*Figyelem: Az adózás előtti eredmény összetevőinél csak akkor kap pontot, ha megfelelő sorrendet alkalmaz!*)

7*1 pont

Kifejezések: adófizetési kötelezettség, adózott eredmény, kisebbek, nagyobbak, pénzügyi tevékenység eredménye, számviteli okmány, üzemi (üzleti) eredmény

Az eredménykimutatás olyan **számviteli okmány**, amely egy adott időszakra vonatkozóan összeszevontan és pénzértékben tartalmazza a vállalkozás hozamait és ráfordításait, valamint az ezek különbözeteként képződő eredményt.

Ha a hozamok **nagyobbak** mint a ráfordítások, akkor nyereséges, ha a hozamok **kisebbségek** mint a ráfordítások, akkor veszteséges a vállalkozás.

Az adózás előtti eredmény összetevői:

üzemi (üzleti) eredmény

+ pénzügyi tevékenység eredménye

adózás előtti eredmény

Adózás előtti eredmény – **adófizetési kötelezettség** = **adózott eredmény**

II. Számítási feladatok**Összesen: 45 pont****1. Leltáreredmény megállapítása****10 pont**

Egy élelmiszereket értékesítő kiskereskedelmi vállalkozás folyamatos készletnyilvántartást vezet. Az üzletben év végi leltározást végeznek.

2017. év adatai fogyasztói áron ezer Ft-ban:

| | |
|----------------------------------------------|---------|
| Nyitókészlet | 55 700 |
| Árubeszerzés | 654 500 |
| Értékesítés | 663 000 |
| Árnövekedés miatti készletnövekedés | 21 200 |
| Árcsökkenés miatti készletcsökkenés | 18 300 |
| Vevőtől visszavett áru, göngyöleg | 1 400 |
| Szállítónak visszaküldött áru, göngyöleg | 2 800 |
| Selejtezés | 57 |
| Forgalmazási veszteség az értékesítés %-ában | 0,1 |
| Leltár szerinti árukészlet | 48 000 |

Feladat:

Állapítsa meg a könyv szerinti készlet értékét fogyasztói áron, ennek részeként határozza meg a készletnövekedés és készletcsökkenés összegét is! Határozza meg a leltáreredményt és röviden értelmezze!

Számítás:

Könyv szerinti készlet = Nyitókészlet + Készletnövekedés – Készletcsökkenés

Készletnövekedés = 654 500 + 21 200 + 1 400 = 677 100 ezer Ft 2 pont

Készletcsökkenés = 663 000 + 18 300 + 2 800 + 57 = 684 157 ezer Ft

2 pont

Könyv szerinti készlet = 55 700 + 677 100 – 684 157 = 48 643 ezer Ft

2 pont

Leltár szerinti árukészlet < Könyv szerinti készlet → nyers hiány

Nyers hiány értéke = 48 000 – 48 643 = – 643 ezer Ft 1 pont

Forgalmazási veszteség = 663 000 * 0,001 = 663 ezer Ft 1 pont

Leltáreredmény és értelmezése:

A forgalmazási veszteség meghaladja a nyers hiány értékét, ezért a boltnak nincs hiánya. 2 pont

2. Jövedelmezőség

13 pont

Egy kiskereskedelmi vállalkozás jövedelmezőséggel kapcsolatos 2017. évi tényleges adatait tartalmazza az alábbi táblázat:

Jövedelmezőségi tábla

| Megnevezés | Ezer Ft | Árbevétel = 100% |
|--------------------------------|----------------|------------------|
| Értékesítés nettó árbevétele | 458 500 | 100,0 |
| Eladott áruk beszerzési értéke | 355 700 | 77,6 |
| Árréstömeg | 102 800 | 22,4 |
| Forgalmazási költségek | 83 200 | 18,1 |
| Eredmény | 19 600 | 4,3 |

Feladat:

- a) Számítsa ki a táblázat hiányzó adatait és írja be a táblázatba! (kerekítési pontosság: ezer Ft, tized %)

6 pont

Számítás:

6*1 pont

$$\text{Árréstömeg} = 458\,500 - 355\,700 = 102\,800 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Eredmény} = 102\,800 - 83\,200 = 19\,600 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{ELÁBÉ színvonal} = 355\,700/458\,500 = 0,7757 = 77,6\%$$

$$\text{Árrésszínvonal} = 102\,800/458\,500 = 0,2242 = 22,4\%$$

$$(\text{vagy: } 100,0 - 77,6 = 22,4\%)$$

$$\text{Forgalmazási költségek színvonala} = 83\,200/458\,500 = 0,1814 = 18,1\%$$

$$\text{Eredményszínvonal} = 19\,600/458\,500 = 0,0427 = 4,3\%$$

$$(\text{vagy: } 22,4 - 18,1 = 4,3\%)$$

- b) 2018. évre azt tervezik, hogy az árbevétel 4,5%-kal növekszik, az árrés színvonala 0,6%ponttal, a forgalmazási költségek színvonala pedig 0,4%ponttal emelkedik. Számítsa ki 2018. évre az eredmény tervezett színvonalát, az eredmény tervezett nagyságát és az eredmény tervezett változásának %-át! (kerekítési pontosság: ezer Ft, tized %) 7 pont

Számítás:

6*1 pont

2018. évre tervezett

$$\text{Árbevétel} = 458\,500 * 1,045 = 479\,132,5 = 479\,133 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Árrésszínvonal} = 22,4 + 0,6 = 23,0\%$$

$$\text{Forgalmazási költségek színvonala} = 18,1 + 0,4 = 18,5\%$$

$$\text{Eredményszínvonal} = 23,0 - 18,5 = 4,5\%$$

$$(\text{vagy: } 4,3 + 0,6 - 0,4 = 4,5\%)$$

$$\text{Eredmény} = 479\,133 * 0,045 = 21\,560,9 = 21\,561 \text{ ezer Ft}$$

$$(\text{Vagy: Tervezett árréstömeg: } 479\,133 * 0,23 = 110\,201 \text{ ezer Ft})$$

$$\text{Költség terv: } 479\,133 * 0,185 = 88\,640 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Eredmény terv: } 110\,201 - 88\,640 = 21\,561 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Eredmény tervezett változása} = 21\,561/19\,600 = 1,1000 = 110,0\%$$

A 2018.évre tervezett nyereség 10,0 %-kal **haladja meg** az előző évi nyereséget.

1 pont

3. Készletgazdálkodás**15 pont**

Egy kereskedelmi vállalkozás három üzletének 2017. évre vonatkozó készletgazdálkodását elemzi. Az üzletek tevékenységi köre, az értékesített árucsoportok azonosak. Az ismert adatokat a táblázatban találja.

Vállalkozás készletgazdálkodására vonatkozó adatok

| Üzlet | Forgalom ezer Ft | Nyitókész- let ezer Ft | Zárókész- let ezer Ft | Átlagkész- let ezer Ft | Forgási se- besség na- pokban |
|-------------------|---------------------|---------------------------|--------------------------|---------------------------|-------------------------------------|
| 1. számú üzlet | 270 500 | 18 400 | 18 000 | 18 200 | 24,2 |
| 2. számú üzlet | 345 400 | 23 300 | 24 700 | 24 000 | 25,0 |
| 3. számú üzlet | 570 600 | 34 000 | 35 000 | 34 500 | 21,8 |
| Együtt | 1 186 500 | 75 700 | 77 700 | 76 700 | 23,3 |

Feladat:

- a) Számítsa ki a táblázat hiányzó adatait! (kerekítési pontosság ezer Ft, tized nap)

11 pont

Számítás:

11*1 pont

1. számú bolt:

$$\text{Zárókészlet} = 2 \cdot 18\,200 - 18\,400 = 18\,000 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Forgási sebesség napokban} = 18\,200 \cdot 360 / 270\,500 = 24,22 = 24,2 \text{ nap}$$

2. számú bolt:

$$\text{Nyitókészlet} = 2 \cdot 24\,000 - 24\,700 = 23\,300 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Forgási sebesség napokban} = 24\,000 \cdot 360 / 345\,400 = 25,01 = 25 \text{ nap}$$

3. számú bolt:

$$\text{Átlagkészlet} = (34\,000 + 35\,000) / 2 = 34\,500 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Forgási sebesség napokban} = 34\,500 \cdot 360 / 570\,600 = 21,76 = 21,8 \text{ nap}$$

Együtt:

$$\text{Forgalom} = 270\,500 + 345\,400 + 570\,600 = 1\,186\,500 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Nyitókészlet} = 18\,400 + 23\,300 + 34\,000 = 75\,700 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Zárókészlet} = 18\,000 + 24\,700 + 35\,000 = 77\,700 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{Átlagkészlet} = (75\,700 + 77\,700) / 2 = 76\,700 \text{ ezer Ft}$$

$$\text{(vagy: } 18\,200 + 24\,000 + 34\,500 = 76\,700 \text{ ezer Ft)}$$

$$\text{Forgási sebesség napokban} = 76\,700 \cdot 360 / 1\,186\,500 = 23,27 = 23,3 \text{ nap}$$

- b) Melyik üzlet készletgazdálkodását tartja a legjobbnak? Indokolja választását! 2 pont

A 3. számú üzlet (1 pont) készletgazdálkodása eredményesebb, hiszen az átlagkészlete gyorsabban cserélődik ki (1 pont).

- c) Soroljon fel legalább két szempontot, ami okozhatja a készletgazdálkodás ilyen különbségét! 2 pont

Szempontok: **2*1 pont**

- *kereslet időbeli hullámszához jobban igazodó árubeszerzés*
- *forgalom összetétele különböző, magasabb a gyorsabb forgási sebességű termékek aránya,*
- *inkurrens készlet figyelése, értékesítése, stb.*

4. Árkalkuláció

7 pont

Egy műszaki cikket értékesítő kiskereskedelmi vállalkozás által 2017. év decemberében beszerzett háztartási robotgép nettó beszerzési ára 25 000 Ft. A termék fogyasztói árát a nettó beszerzési ár 30%-ában meghatározott haszonkulccsal képezte. A termék áfa kulcsa 27%. (Kerekítési pontosság: Ft)

Feladat:

- a) Számítsa ki az árrést, a nettó eladási árat és a fogyasztói árat! 3 pont

Számítás: **3*1 pont**

$$\text{Árrés} = 25\ 000 * 0,3 = 7\ 500 \text{ Ft}$$

$$\text{Nettó eladási ár} = 25\ 000 + 7\ 500 = 32\ 500 \text{ Ft}$$

$$\text{Fogyasztói ár} = 32\ 500 * 1,27 = 41\ 275 \text{ Ft}$$

- b) Határozza meg, hány Ft-ot fizetett a vállalkozás a szállítójának, ha a termékből 40 darabot vásárolt! 2 pont

Számítás: **2*1 pont**

$$\text{Bruttó beszerzési ár} = 25\ 000 * 1,27 = 31\ 750 \text{ Ft}$$

$$\text{Szállítónak fizetett összeg} = 31\ 750 * 40 = 1\ 270\ 000 \text{ Ft}$$

$$\text{(vagy: } 40 * (1,27 * 25\ 000) = 1\ 270\ 000 \text{ Ft} \quad \mathbf{2\ pont})$$

- c) Hány Ft árréstömeget realizált, ha év végéig a termékből 35 darabot értékesített, mennyi volt a forgalma? 2 pont

Számítás: **2*1 pont**

$$\text{Árréstömeg} = 35 * 7\ 500 = 262\ 500 \text{ Ft}$$

$$\text{Forgalom} = 35 * 41\ 275 = 1\ 444\ 625 \text{ Ft}$$